

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 14.08.2015
Sayı : 385

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve 5682 Sayılı Pasaport Kanunu'nun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifim gerekçesi ile ekte sunulmuştur.
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ali AKYILDIZ
Sivas Milletvekili

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ

17 Ağustos 2015

Numara:

TBMM
GENEL EVRAK

17 Ağustos 2015

No: 15545

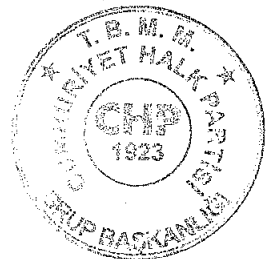
GEREKÇE

İl özel idaresi, mevzuatımızda tanımlandığı üzere “İlin ve il sınırları içindeki halkın mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi”dir. İl özel idareleri “İlin ve il sınırları içindeki halkın” ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuşlardır. İl özel idaresinin karar organı ise il genel meclisidir. İl genel meclis üyeleri her ay beş gün toplanarak ilin sorunlarına çözüm aramaktadır.

İl genel meclisi üyeleri sayılan bu hükümler çerçevesinde toplumumuz için önemli görevler üstlenmekte ve dönem dönem yoğun çalışma tempoları içerisinde girebilmektedirler. Bu yoğun çalışma koşullarının yanında İl Genel meclis Üyeleri; il, ilçe, belde ve köylerdeki yatırımlarda önemli sorumluluklara da sahiptirler. Stratejik plan ile yatırım ve çalışma programlarını, il özel idaresi faaliyetlerini ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve karara bağlamaktan başlayan görevleri il özel idaresine kanunlarla verilen görev ve hizmetler dışında kalan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemeye kadar geniş bir görev alanı içermektedir. İl genel meclisi üyeleri gerçekten de zor şartlarda ve kendi imkânları ile görev bölgesindeki halka hizmet götürmenin gayreti içerisindeyler. Halk ile sürekli iç içe görev yapmaları sorumluluklarını bir kat daha arttırmaktadır. İl Genel Meclisi Üyeleri’nin görev sahası il sınırları ile belirlendiği için bazen çok geniş bir coğrafyada görev yapmaktadırlar. İl genel meclisi üyeleri ilin sınırlarının bir ucundan diğer ucuna kadar hizmet vermek ve çalışmak zorundadır.

İl Genel Meclisi Üyeleri’nin yaşadığı zorluklar çok yönlüdür. Hizmet alanının genişliği ve zorluğu, huzur hakkının azlığı, yolculuk, akaryakıt, iletişim giderlerinin fazlalığı gibi pek çok zorluk ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Yine il genel meclisi üyelerinin harcama yetkisine sahip olduğu, dolayısıyla hukuki ve cezai sorumluluğunu üstlendiği parasal miktarlar da yüksektir. Uzak bir ilçeden seçilmiş olan il genel meclisi üyelerinin aldıkları huzur hakkının, il merkezine geliş, konaklama, yemek masraflarını karşılaması da mümkün değildir. İl Genel Meclis Üyeleri hayati öneme sahip konularda karar alırken kendi özlük hakları konusunda çok büyük sıkıntılar yaşamaktadır.

İl genel meclisi ayda beş kere toplanmaktadır. İl genel meclis üyelerine meclis ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için; İl Genel Meclisi Başkanı’na 6000 gösterge, diğer meclis üyelerine 2200 gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenmektedir. İl Genel Meclis Üyeleri her oturum için bugünkü şartlarda 151,6 TL huzur hakkı almaktadır. Ayda 758 TL ile asgari ücretin altında bir gelir ile seçildikleri ildeki en önemli kararlara imza atmaktadır. İl Genel Meclisi Üyeleri hastalıkları süresince izinli sayılır. Ayrıca mazeretleri durumunda, bir yıl içindeki toplantı süresinin yarısını aşmamak şartıyla istekleri üzerine meclis tarafından izin verilebilir. Ayda sadece 5 kez toplanmaları söz konusu ise de, yüklendikleri görevleri yerine getirebilmeleri için ay boyunca çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle aldıkları huzur hakkı hiç de yeterli değildir. Bu güne kadar İl Genel Meclisi Üyeleri herhangi bir sigorta kurumu ile ilişkilendirilmemişlerdir. Sigorta primleri ödenmesi, üyelerin emekli olabilmeleri için hiçbir düzenleme yapılmamıştır. Ayrıca sigortası olmayan üyeler devletin sağlık hizmetlerinden de yararlanamamaktadırlar.

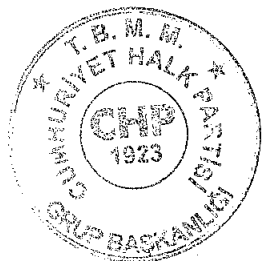
Ayrıca İl Genel Meclis Üyeleri büyükşehir il ve ilçe belediye başkanları kadar önemli görevleri yerine getirirken, yeşil pasaport haklarından yararlanılmamaktadırlar. Böylece önemli bir görevde uluslararası yapılabilecek çalışmalarda görev süreleri içerisinde kullanılabilecekleri yeşil pasaport hakkından mahrum bırakılan İl Genel Meclis Üyeleri'ne bu hakkın tanınması gerekmektedir.

5302 sayılı İl Özel İdare Kanunu'nun 24. Maddesi'nin madde başlığı "İl Genel Meclisi Üyeleri'ne Huzur Hakları ve Diğer Sosyal Haklar" şeklinde ifade olunmuşsa da, huzur hakkı dışında bir ödemenin olmadığı ve başkaca bir özlük ve sosyal hak anlamında düzenleme bulunmadığı, İl Genel Meclisi Üyeleri'nin özlük hakları ile sosyal hakları konusunda acil olarak yasal düzenlemeler yapılması gerektiğinden hareketle bu yasa teklifi hazırlanmıştır.

Demokrasi bir yönetim biçimi, yerelleşme ise demokrasinin garantisidir. Temsili demokrasinin merkezi hükümete bağlı olan yerel temsilci makamlarından biri Valilik makamıdır. Merkezi yönetim, bu makam ile beraber yerelde hegemonyasını tesis ve devam ettirme yolunu sağlamaktadır. Her yerelin kendi içinde bir merkezi oluşturması temsili demokrasinin temel özelliklerinden biri konumundadır. Yereldeki yönetime katılma taleplerinin önündeki en merkezîyetçi engel olan Valilik makamı, özellikle seçilmiş temsilciler olan İl genel Meclisi Üyeleri ile aralarında olan yetki ve yönetime katılma alanlarının demokrasi talepleri ve yönetime katılma arayışları yönünde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu gereklilik; demokrasinin garantörü konumundadır. Demokrasinin kültürel olarak içselleştirilmesi, halkın yönetime katılması ve bu yolla kamu otoritesinin meşru bağlarını kuvvetlendirilmesi gerekmektedir. Bunun sağlanması amacı ile seçilmiş irade olan İl Özel İdaresi'nin, atanmış irade olan Valilik makamından yönetimde söz sahibi olma anlamında, daha etkin roller üstlenmesi ve bunun yasal şartlarının ortaya konması gerekmektedir.

Hem demokratikleşmenin önünün açılması hem de yerel eşrafın sorunlarının daha hızlı ve etkin belirlenmesi ile sorunların çözümüne yönelik katkının üst seviyelerde seyretmesi amacı kapsamında İl Özel İdaresi'nin yetki ve sorumlulukları arttırılmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Günümüz koşullarına göre oldukça düşük ödenek alan İl Genel Meclisi Üyeleri'nin halkımız için önemli görevleri yerine getirirken ekonomik sıkıntı çekmeleri son derece adaletsiz ve ödenekler ifa ettikleri görev ile çelişkilidir. Bu madde ile yetersiz huzur hakkının artırılması öngörülmektedir.

Yılın her gününde yorucu ve yoğun çalışmalarının karşılığı olarak aldıkları yetersiz ödeneğin yıl içerisinde zorunlu olarak katılmadıkları toplantılardan ötürü kesintiye uğraması ayrı bir mağduriyet durumu olarak görülmekte, bu nedenle toplantılara zorunlu olarak katılmadıkları durumlarda kesinti yapılmaması öngörülmektedir.

Bunun dışında seçildikleri günden görev süreleri sona erene kadar seçildikleri ili bir ucundan diğer ucuna, yıl boyunca görev peşinde koşarak geçiren İl Genel Meclisi Üyeleri'nin yol masrafları, gündelik konaklamaları, yemek ihtiyaçları aldıkları yetersiz ödenekle karşılanması son derece güçtür. Bu nedenlerle İl Genel Meclisi Üyeleri'nin il merkezindeki ve il dışındaki toplantılara katılımlarında yol, yemek ve konaklama masraflarının il özel idaresi bütçesinden karşılanması bu madde ile düzenlenmektedir.

Grup başkanlıklarına 237 Sayılı Taşıt Kanununda belirtilen taşıt alma ve kullanma şartları dikkate alınarak araç temin edilmesi öngörülmüştür. Bu düzenleme il, ilçe, belde ve köylerinde İl Genel Meclisi Üyeleri'nin yapacakları çalışmalarda ulaşım ve hizmet götürülmesi konusunda kolaylıklar sağlanmış olacaktır.

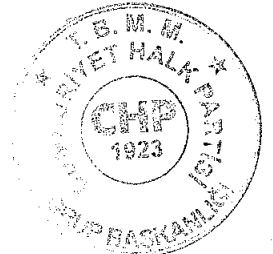
Madde ile ayrıca il özel idaresinin bütçesinden karşılanacak yol, yemek, konaklama, taşıt alım ve benzeri giderlerin her yapılan bütçede belirlenmesi öngörülmüştür.

Son olarak madde ile İl Genel Meclis Üyelerinin, Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkilendirilmesi ve bu ilişkilendirme ile sosyal haklardan yararlandırılmaları öngörülmüştür.

MADDE 2- Bu madde ile 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 43'üncü maddesinin ilgili bentlerinde yapılan değişikliklerle grup başkanlıklarına taşıt temini, temsil, tören ve ağırlama giderleri, il genel meclisi üyelerinin yol, gündelik konaklama, yemek, sosyal güvenlik primi ile benzeri giderlerinin İl Özel İdaresi giderleri arasında yer alması öngörülmüştür.

MADDE 3- Bu madde ile 5682 Sayılı Pasaport Kanunu'nun 14'üncü maddesinde değişiklik yapılarak, İl Genel Meclis Üyeleri'ne görevleri süresince yeşil pasaport hakkı tanınması öngörülmüştür.

MADDE 4- İl Genel Meclis adına yürütme yetkisi İl Encümeni'ndedir. Ancak yürürlükteki kanunda il encümeninin oluşumunda çoğunluk atanmışlardır. Bu nedenle İl Genel Meclisi adına yürütmede görevli olan seçilmiş encümen üyeleri azınlıkta kalmaktadır. İl Genel Meclisi adına yürütmede görevli olan encümen üyeleri azınlıkta olduğundan meclisin iradesi yürütmeye yansımamaktadır. Bu madde ile seçilmişler olan encümen üyelerinin encümende çoğunlukta olması sağlanmıştır. Aynı zamanda, seçilmişlerin ve dolayısıyla halkın ve sivil toplumun il yönetiminde söz sahibi olması sağlanmıştır.

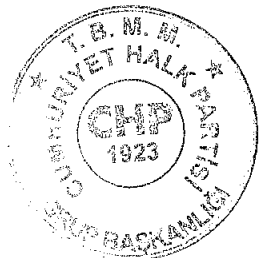

MADDE 5- Bu madde ile stratejik ve performans planının daha detaylı incelenmesi ve İl Genel Meclisi'nin bilgi sahibi olması için Plan Bütçe Komisyonu'nca incelenmesi sağlanmıştır.

MADDE 6- Mevcut kanunda Özel İdare'nin Genel Sekreteri, Valilik makamının teklifi, İçişleri Bakanı'nın onayı ile atanmaktadır. Bütçesi İl Genel Meclisi'nce kabul edilen özel idarenin yürütmesinde, meclisin yetki ve söz sahibi olmaması demokratik teamüllere uygun değildir. Bu madde ile meclisin İl Özel İdare Genel Sekreteri'nin atanmasında yetki sahibi olması sağlanmıştır.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

**5302 SAYILI İL ÖZEL İDARESİ KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN
DEĞİŞTİRİLMESİ VE 5682 SAYILI PASAPORT KANUNUNUN BAZI
MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDAKİ KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 5302 Sayılı Kanunun 24'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meclis toplantılarına katıldıkları her gün için; İl Genel Meclisi Başkanı'na 6400 gösterge, diğer meclis üyelerine 6000 gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.

İl Genel Meclisi Üyeleri hastalıkları süresince izinli sayılır. Ayrıca mazeretleri durumunda, bir yıl içindeki toplantı süresinin yarısını aşmamak şartıyla istekleri üzerine meclis tarafından izin verilebilir. İl Genel Meclisi Üyeleri'nin zorunlu hallerde katılamamaları ve izinli sayıldıkları durumlarda huzur hakkında kesinti yapılmaz.

Merkez ilçe dışından gelerek meclis toplantılarına, komisyon toplantılarına katılan; il dışı toplantılara görevlendirilen İl Genel Meclis Üyeleri'ne yol masrafı, gündelik konaklama ve yemek masrafı İl Özel İdaresi bütçesinden ödenir.

Grup başkanlıklarına 237 Sayılı Taşıt Kanunu'nda belirtilen şartlara uygun olarak birer hizmet taşıtı temin edilir. Taşıt alım, bakım, onarım, vergi vs. masrafları İl Özel İdaresi bütçesinden ödenir.

Bu madde gereğince İl Genel Meclisi Üyeleri'ne verilecek yol masrafları, gündelik konaklama ve yemek masrafı miktarının toplamı ile grup başkanlıklarına temin edilen taşıt masrafı her yıl bütçe ile tespit olunur.

İl Genel Meclisi Üyeleri taleplerine göre bir Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkilendirilir. Bu ilişkilendirme İl Genel Meclisi'nin görev süresini aşamaz. Sosyal güvenlik prim ve benzeri giderlerden kurum karşılıkları İl Özel İdaresi bütçesinden karşılanır.”

MADDE 2- 5302 Sayılı Kanun'un 43'üncü maddesinin (a), (b) ve (j) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) İl Özel İdaresi binaları, tesisleri ile araç, grup başkanlıklarına araç ve malzemelerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler.

b) İl Özel İdaresi'nin personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim harcamaları, İl Genel Meclisi Üyeleri'ne ödenen yol masrafı, gündelik konaklama ve yemek masrafı, sosyal güvenlik prim ve benzeri giderleri ile diğer giderler.

j) Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri. Grup Başkanlıkları temsil, tören, ağırlama giderleri.”

MADDE 3- 5682 Sayılı Pasaport Kanunu'nun 14'üncü maddesinin A fıkrasının üçüncü bendinde yer alan “Büyükşehir il ve ilçe belediye başkanlarına” ifadesinden sonra gelmek üzere “ İl Genel Meclisi Üyeleri ” ifadesi eklenmiştir.

MADDE 4- 5302 sayılı Kanun'un 25. Maddesinin 1'inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

